

15 Φεβρουαρίου 2017

Αυτισμός: Τα συμπτώματα, τα αίτια και η ανάγκη για έγκαιρη διάγνωση

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Image not found or type unknown

142019458

Ποια είναι το ποσοστά γέννησης αυτιστικών παιδιών

Του Αντρέα Πολυκάρπου

Αυτισμός. Μια έννοια άγνωστη που φοβίζει, μια δυσλειτουργία που οι άνθρωποι παγώνουν στο άκουσμα της.

Τι είναι λοιπόν ο αυτισμός;

Τι είναι το φάσμα του αυτισμού και τι σχέση μπορεί να έχει με την επαφή ή όχι ενός παιδιού με τη μητέρα του; Υπάρχει θεραπεία; Θα μπορέσουν τα παιδιά με αυτισμό να αποκτήσουν κάποτε «κανονική» ζωή;

Ερωτήματα που κόβουν σαν λεπίδα τους γονείς. Ερωτήματα που δεν διανοούμαστε καν να σκεφτούμε πριν ο αυτισμός χτυπήσει και τη δική μας πόρτα.

Θέσαμε το ζήτημα του αυτισμού στην ψυχολόγο - παιδοψυχολόγο Αλεξάνδρα Καππάτου προσπαθώντας να χαρτογραφήσουμε το φάσμα του αυτισμού . Να χαρτογραφήσουμε την άγνωστη «γη» που λέγεται αυτισμός.

Σύνθετη διαταραχή

Ο αυτισμός- όπως μας δήλωσε η Κα Καππάτου- είναι μια σοβαρή και σύνθετη αναπτυξιακή διαταραχή που συνοδεύει το άτομο σε όλη του τη ζωή και χαρακτηρίζεται από δυσκολία στη κοινωνική αλληλεπίδραση και στην επικοινωνία, και από επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές .

Εμφανίζεται με διάφορες μορφές ως προς τα συμπτώματα και κατά συνέπεια τη λειτουργικότητα για αυτό πλέον αποκαλείται φάσμα δηλ. είναι σαν μια ομπρέλα και περιλαμβάνει και τη διαταραχή άσπεργκερ , την διαταραχή Rett, την παιδική αποδιοργανωτική διαταραχή , την διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή κλπ.

Αυτές οι ενδείξεις υπάρχουν από τη γέννηση του παιδιού όμως συνήθως γίνονται αντιληπτές σταδιακά μέχρι το παιδί γίνει τριών ετών.

Σύμφωνα με Κα Καππάτου ένα παιδί μπορεί να παρουσιάζει μια φυσιολογική ανάπτυξη ζωή αλλά μέχρι το τρίτο έτος της ηλικίας του να αρχίσει σταδιακά να χάνει κάποιες από τις δεξιότητες.

Έγκαιρη διάγνωση

Η έγκαιρη διάγνωση των συμπτωμάτων του αυτισμού αποτελεί και το κλειδί για τη μετέπειτα πορεία ενός αυτιστικού παιδιού. Οι γονείς είναι οι μόνοι αρμόδιοι που μπορούν πρώτοι να αντιληφθούν αυτά τα συμπτώματα και να αρχίσουν να προβληματίζονται.

Σύμφωνα με την Κα Καππάτου, δεν πρέπει να χαθεί πολύτιμος χρόνος αφού ένα αυτιστικό παιδί πρέπει άμεσα να ενταχθεί σε πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης .

Όταν ένας γονιός αντιληφθεί ότι το παιδί του μπορεί να είναι αυτιστικό πρέπει άμεσα να ζητήσει τη βοήθεια του ειδικού. Ο πρώτος με τον οποίο θα μοιραστεί τους προβληματισμούς του είναι ο παιδίατρος ο οποίος αν κρίνει θα τους κατευθύνει προκειμένου να γίνει αξιολόγηση από ομάδα επιστημόνων διαφόρων

ειδικοτήτων όπως ψυχολόγο , παιδοψυχίατρο , αναπτυξιολόγο κλπ.

Στις σπάνιες περιπτώσεις που ο παιδίατρος τον καθυστεράσει αν οι ίδιοι αισθάνονται ότι τους προβληματίζει η συμπεριφορά του παιδιού τους καλό είναι να αναζητούν βοήθεια ούτως ώστε να γίνουν οι κατάλληλες δοκιμασίες και τα εξειδικευμένα ερωτηματολόγια που θα καθορίσουν την κατάσταση του παιδιού.

Συμπτώματα

Το συμπτώματα του αυτισμού - σύμφωνα με την Κα Καππάτου- εμφανίζονται στην ευρύτερη επικοινωνιακή δεξιότητα του παιδιού και στην αλληλεπίδραση του με τους υπόλοιπους ανθρώπους του περιβάλλοντος του . Δεν μπορούν να αντιληφθούν και να κατανοήσουν τα συναισθηματικά μηνύματα ενός άλλου προσώπου, να αντιδράσουν φυσιολογικά σε αυτά και να αποκτήσουν σχέσεις αλληλεπίδρασης με άλλα άτομα.

Ενδείξεις από νωρίς

Δυσκολία να χαμογελάσουν

Ένα πρώτο σύμπτωμα που πρέπει να προβληματίσει τους γονείς είναι όταν το παιδί τους δεν ανταποκρίνεται αυθόρμητα στο χαμόγελό τους στον 6 μήνα της ζωής τους . Σχηματίζουν την εντύπωση ότι δυσκολεύονται να χαμογελάσουν αυθόρμητα. Σε γενικές γραμμές τα παιδιά που βρίσκονται στα φάσμα του αυτισμού έχουν μεγάλη δυσκολία να ανταποκριθούν στη χαρά και στο γέλιο.

Δυσκολία στην ομιλία

Τα φυσιολογικά παιδιά παρατηρήθηκε ότι μετά τους 12 μήνες αρχίζουν να μιμούνται αυτά που ακούν και να θέλουν να τα επαναλάβουν.

Κάποια παιδιά που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού παρουσιάζουν καθυστέρηση ή και απουσία ομιλίας . Βέβαια υπάρχουν και εκείνα που αναπτύσσουν εξαιρετικά το προφορικό λόγο , έχουν πλούσιο λεξιλόγιο και μιλούν ασταμάτητα .

Δυσκολία στην επικοινωνία

Τα αυτιστικά παιδιά δεν έχουν βλεμματική επαφή δηλ. δεν εστιάζουν με τα μάτια τους σε αυτόν που τους απευθύνεται και κυρίως το ότι δεν μπορούν να εκτελέσουν ακόμα και τις πιο εύκολες εντολές.

Παρουσιάζουν τεράστιες δυσκολίες και κενά στην επικοινωνία (όπως στην

κατανόηση των εκφράσεων), στη μη λεκτική επικοινωνία , στην αλληλεπίδραση και στην κοινωνικοποίηση τους ενώ παρατηρούνται να κάνουν επαναλαμβανόμενες κινήσεις και περιορισμένες ή τελετουργικές συμπεριφορές: να επιλέγουν να παίζουν μόνο ένα παιχνίδι ενώ έχουν δεκάδες παιχνίδια, να έχουν εμμονή με συγκεκριμένες δραστηριότητες, να κουνούν τα χέρια τους με κυκλικές επαναλαμβανόμενες κινήσεις και να επαναλαμβάνουν τις ίδιες φράσεις. Έχουν σοβαρή δυσκολία στο συμβολικό παιχνίδι και στη φαντασία .

Υπερευαίσθησία

Τα αυτιστικά παιδιά εμφανίζουν μεγαλύτερη ευαίσθησία αναφορικά με τις αισθήσεις τους (αφή, όραση, ακοή) και γι' αυτό το λόγο παρουσιάζουν έντονες αντιδράσεις ή και εκρήξεις σε διάφορα ερεθίσματα τα οποία δεν θα ενοχλούσαν ένα φυσιολογικό παιδί.

Απομόνωση και φόβοι

Τα παιδιά με αυτισμό απομονώνονται και δεν τα ενδιαφέρει το περιβάλλον τους ενώ αρνιούνται να συμμετέχουν σε ομαδικές δραστηριότητες εμφανίζοντας φοβίες που δυσκολεύουν την κοινωνικοποίηση τους.

Θεραπεία

Σύμφωνα με την Κα Καππάτου ο αυτισμός δεν έχει θεραπεία τουλάχιστον μέχρι τώρα . Ένα αυτιστικό παιδί δεν θεραπεύεται από τον αυτισμό ούτε ως ενήλικας. Πρόκειται για μια πολύπλοκη διαταραχή της οποίας δεν έχει βρεθεί ακόμα το αίτιο . υπάρχουν διάφορες μελέτες με διάφορες υποθέσεις που ωστόσο δεν έχουν ακόμη επιβεβαιωθεί

Πρώιμη παρέμβαση

Με τη συστηματική, όμως, εκπαίδευση που γίνεται μέσα από τα εξειδικευμένα προγράμματα της «πρώιμης παρέμβασης» μπορεί να παρουσιάσουν σημαντική βελτίωση και ανάλογα με την περίπτωση υπάρχει δυνατότητα κάποια από τα παιδιά του φάσματος του αυτισμού (σύνδρομο Άσπεργκερ , υψηλής λειτουργικότητας κλπ.) να ενταχθούν σε κανονικά σχολεία και να έχουν μια φυσιολογική ζωή.

Το σημαντικό - όπως μας τόνισε η Κα Καππάτου- για την πρόοδο ενός παιδιού με αυτισμό είναι να υπάρχει λόγος/ομιλία και καλή νοητική ικανότητα. Όσο πιο λειτουργικό είναι ένα αυτιστικό παιδί τόσο πιο εύκολα μπορεί να ανταποκριθεί στην ειδική εκπαίδευση και να έχει αξιοσημείωτα αποτελέσματα.

Ενήλικες που είναι αυτιστικοί και δεν το ξέρουν

Η διαφορετική συμπτωματολογία σε ορισμένες περιπτώσεις εμποδίζει και ενήλικες ανθρώπους να αντιληφθούν ότι βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού. Πολλές φορές, μάλιστα, τα άτομα αυτά έχουν μίαν κανονική ζωή, εργάζονται, κάνουν οικογένεια και θεωρούνται απλά εκκεντρικά.

Έγκαιρη αντιμετώπιση

Το βασικό ζήτημα στον αυτισμό, όμως, είναι η έγκαιρη διάγνωση των συμπτωμάτων και η άμεση έναρξη της αντιμετώπισης του προβλήματος η οποία θα φέρει και καλύτερα αποτελέσματα. Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για θεραπεία και ειδική εκπαίδευση των παιδιών με αυτισμό η οποία - όπως μας ανέφερε η Κα Καππάτου- έχει πολύ μεγάλο κόστος για τις οικογένειες και διαρκεί χρόνια.

Αίτια που ευθύνονται για τον αυτισμό

Σύμφωνα με την κα Καππάτου δεν έχουν μέχρι σήμερα ταυτοποιηθεί τα αίτια αυτής της διαταραχής. Υπάρχουν κάποιες ενδείξεις που οδηγούν σε ορισμένα μη-ασφαλή συμπεράσματα ως προς την αιτιολογία του αυτισμού.

Πρόκειται για μια πολυπαραγοντική δυσλειτουργία και κανένα αυτιστικό παιδί δεν είναι ίδιο με το άλλο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που γνωρίζουμε έως σήμερα ο αυτισμός είναι μία εκ γενετής διαταραχή του εγκεφάλου, σύμφωνα με την Κα Καππάτου εκτιμάται ότι 1 στα 42 αγόρια και 1 στα 189 κορίτσια έχουν διαγνωστεί με αυτισμό στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Πρόκειται- σύμφωνα με την ίδια- για ένα μεγάλο αριθμό παιδιών. Ακόμη, ο αυτισμός εμφανίζεται - για αδιευκρίνιστους λόγους- περισσότερο στα αγόρια με ποσοστό τέσσερα προς ένα.

Ψυχαναλυτικές ερμηνείες- Σχέση μητέρας και παιδιού

Σε επικοινωνία που είχαμε με την Κοινωνική Λειτουργό με ειδίκευση στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία Αμαλία Κωνσταντίνου μας αναφέρθηκαν κάποιες σημαντικές ψυχαναλυτικές ερμηνείες του αυτισμού.

Όπως μας ανέφερε, οι ψυχαναλυτικές ερμηνείες που δόθηκαν για τον αυτισμό, περιέγραφαν γονείς συναισθηματικά απόμακρους. Κατ' ακρίβεια, υποστηρίχθηκε ότι το αίτιο πρόκλησης του αυτισμού ήταν η ψυχρή σχέση μεταξύ μητέρας-παιδιού.

Οι μητέρες των αυτιστικών παιδιών, κατηγορήθηκαν ως συναισθηματικά απόμακρες και συγκεκριμένα αποκαλέστηκαν «μητέρες ψυγεία».

Ενδεχομένως, σε αυτές τις συναισθηματικά απρόσιτες μητέρες, βάσει πάντα ψυχαναλυτικών ερμηνειών, να υποβόσκουν «δολοφονικές ενορμήσεις» κατά των παιδιών τους.

Λοίμωξη «Καντιντίαση» και η ενοχοποίηση των εμβολίων

Σύμφωνα με την Κα Κωνσταντίνου, κατά τη δεκαετία του 80΄, άρχισαν να κάνουν την εμφάνιση τους κάποιες έρευνες οι οποίες υποστήριζαν ότι παιδιά με την λοίμωξη «καντιντίαση» πιθανόν να εμφανίσουν αυτιστικά συμπτώματα, υπόθεση όμως η οποία δεν μπόρεσε να υποστηριχθεί επιστημονικά.

Στη συνέχεια ενοχοποιήθηκε, ως προς την εκδήλωση του αυτισμού, το τριπλό εμβόλιο MMR, το οποίο είναι ένα συνδυασμένο εμβόλιο εναντίον της ιλαράς, της ερυθράς και των μαγουλάδων.

Το εμβόλιο χορηγείται συστηματικά, συνήθως στην ηλικία των 18 μηνών, για την πρόληψη των προαναφερθεισών μολυσματικών ασθενειών.

Συγκεκριμένα, μια βρετανική μελέτη έδειξε ότι το συγκεκριμένο εμβόλιο υπήρξε το αίτιο πρόκλησης του αυτισμού σε 12 παιδιά. Στην πορεία όμως, νεότερες έρευνες απέδειξαν πως το εμβόλιο αυτό δεν μπορούσε να συσχετιστεί με την εν λόγω αναπτυξιακή διαταραχή.

Γενετικοί παράγοντες

Πιο πρόσφατες επιστημονικές μελέτες- όπως μας τόνισε η κα Κωνσταντίνου- ενοχοποιούν γενετικούς παράγοντες, ανωμαλίες του εγκεφάλου, νευροχημικές ανισορροπίες και ανοσολογικές δυσλειτουργίες.

Επίσης, γίνεται λόγος για ενδομήτριους παράγοντες κινδύνου, όπως λοιμώξεις της μητέρας κατά την κύηση.

Πηγή: offsite.com.cy